

OBSAH

Předmluva	11
---------------------	----

I. EUKLIDOVSKÝ PROSTOR

1. Úvodní poznámky	13
Cvičení	14
2. Metrické prostory	15
2.1. Úvod	15
2.2. Metrika na množině	16
2.3. Příklady metrických prostorů	18
2.4. Normovaný lineární prostor	21
2.5. Euklidovský prostor	25
Cvičení	28
3. Základní metrické a topologické pojmy	29
3.1. Vztahy mezi body a podmnožinami prostoru	29
3.2. Otevřené a uzavřené množiny	32
3.3. Vzdálenost bodu od množiny. Průměr množiny	34
Cvičení	35
4. Konvergance posloupností. Úplné prostory	36
4.1. Konvergance posloupností v metrickém prostoru	36
4.2. Cauchyovské posloupnosti. Úplný metrický prostor	40
*4.3. Řady vektorů	43
Cvičení	45
5. Funkce a zobrazení v euklidovských prostorzech	46
5.1. Reálné funkce v $\mathbb{R}^n$	46
5.2. Operace s funkcemi. Některé třídy funkcí	48
5.3. Graf funkce	50
5.4. Hladiny funkce	52
5.5. Zobrazení euklidovských prostorů. Vektorové funkce	53
Cvičení	57
6. Spojitost a limita zobrazení	58
6.1. Spojitost zobrazení	58
6.2. Některé věty o spojitosti	61
6.3. Spojitost na kompaktní množině	62
6.4. Spojitost na souvislé množině	64
6.5. Limita zobrazení	68
Cvičení	73
7. Věta o pevném bodě	73
7.1. Banachova věta o pevném bodě	73
7.2. Příklady na použití metody postupných approximací	76
Cvičení	80

II. DIFERENCIÁLNÍ POČET FUNKCÍ VÍCE PROMĚNNÝCH

1. Parciální derivace a derivace ve směru	81
1.1. Parciální derivace prvního řádu	81
1.2. Derivace podle vektoru	87
1.3. Parciální derivace vyšších řádu	90
Cvičení.	96
2. Diferenciál funkce	96
2.1. Definice diferenciálu. Základní vlastnosti	96
2.2. Výpočet diferenciálu	100
2.3. Geometrický význam diferenciálu. Tečná rovina grafu funkce dvou proměnných	103
2.4. Použití diferenciálu k přibližným výpočtům	106
2.5. Gradient	106
Cvičení.	107
3. Parciální derivace a diferencovatelnost složené funkce	108
3.1. Parciální derivace prvního řádu a diferencovatelnost	108
3.2. Parciální derivace vyššího řádu složené funkce	113
Cvičení.	116
4. Taylorův vzorec a diferenciály vyšších řádů	117
4.1. Taylorův vzorec	117
4.2. Diferenciály vyšších řádů	120
Cvičení.	122
5. Lokální extrémy	123
5.1. Definice lokálních extrémů. Stacionární body funkce	123
5.2. Postačující podmínka pro existenci lokálního extrému.	124
Cvičení.	129

III. DIFERENCOVATELNÁ ZOBRAZENÍ

1. Zobrazení a jeho derivace	131
1.1. Derivace zobrazení jedné reálné proměnné	131
1.2. Parciální derivace zobrazení	133
1.3. Diferenciál zobrazení	134
Cvičení.	137
2. Implicitní funkce	138
2.1. Funkce jedné proměnné zadáná implicitně	138
2.2. Věta o implicitní funkci	140
2.3. Implicitní funkce více proměnných	144
2.4. Funkce definované soustavou rovnic	146
Cvičení.	150
3. Regulární zobrazení. Hladká plocha	151
3.1. Regulární zobrazení a jeho inverze	151
3.2. Plochy v $\mathbf{R}^3$	155
3.3. k -rozměrná plocha	159

Cvičení	162
4. Záměna proměnných v diferenciálních výrazech	162
4.1. Křivočaré souřadnice	162
4.2. Záměna proměnných	167
Cvičení	172
5. Vázané extrémy. Absolutní extrémy funkcií	173
5.1. Relativní extrémy funkcií	173
5.2. Metoda Lagrangeových multiplikátorů	176
5.3. Absolutní extrémy	178
Cvičení	179
6. Základy vektorové analýzy	180
6.1. Základní operace vektorové analýzy	180
*6.2. Operace vektorové analýzy v ortogonálních křivočarých souřadnicích	185
Cvičení	187

IV. OBÝČEJNÉ DIFERENCIÁLNÍ ROVNICE

1. Základní pojmy	189
1.1. Příklady	189
1.2. Soustava diferenciálních rovnic prvního řádu	192
1.3. Fyzikální interpretace	194
1.4. Geometrické znázornění řešení	195
1.5. Diferenciální rovnice n -tého řádu	197
Cvičení	199
2. Existence a jednoznačnost řešení soustavy diferenciálních rovnic	200
2.1. Jednoznačnost řešení	200
2.2. Věta o existenci a jednoznačnosti řešení diferenciální rovnice	203
*2.3. Závislost řešení na počátečních podmínkách	209
Cvičení	210
3. Lineární diferenciální rovnice n -tého řádu a soustavy lineárních diferenciálních rovnic	210
3.1. Základní pojmy. Maticový zápis lineární soustavy	210
3.2. Věta o existenci a jednoznačnosti řešení lineární diferenciální rovnice	214
3.3. Obecné řešení lineární soustavy	215
3.4. Řešení nehomogenní soustavy. Variace konstant a princip superpozice	221
3.5. Obecné řešení lineární diferenciální rovnice n -tého řádu	223
3.6. Snižení řádu	228
3.7. Komplexní řešení	231
Cvičení	234
4. Lineární rovnice n -tého řádu s konstantními koeficienty	235
4.1. Homogenní lineární rovnice s konstantními koeficienty	235
4.2. Řešení nehomogenní rovnice s konstantními koeficienty. Metoda odhadu	240
4.3. Eulerova diferenciální rovnice	244
Cvičení	246
5. Soustavy lineárních diferenciálních rovnic s konstantními koeficienty	246

5.1. Metoda charakteristických čísel. Případ jednoduchého spektra	246
5.2. Případ vícenásobných charakteristických čísel	250
*5.3. Některé vlastnosti standardní fundamentální matici a její vyjádření maticovou řadou	254
5.4. Nehomogenní lineární soustava s konstantními koeficienty	255
*5.5. Periodické řešení lineární soustavy s konstantními koeficienty a s periodickým vstupem	257
Cvičení	259
6. Eliminační metoda pro soustavu lineárních diferenciálních rovnic s konstantními koeficienty	260
Cvičení	270
7. Některé aplikace lineárních diferenciálních rovnic	271
7.1. Rovnice kmitání	271
7.2. Vynucené kmitání. Rezonance	274
7.3. Lineární elektrické obvody se soustředěnými parametry	277
Cvičení	282
V. INTEGRÁLNÍ POČET V $\mathbb{R}^n$	
1. Některé úlohy vedoucí k vícerozměrné integraci	285
1.1. Úloha o objemu	285
1.2. Úloha o hmotnosti	288
2. Geometrická míra množin v $\mathbb{R}^n$	289
2.1. Problém měřitelnosti množin	289
2.2. Vnější a vnitřní míra	290
2.3. Měřitelné množiny. Vlastnosti míry	294
Cvičení	301
3. Cauchyův–Riemannův integrál v $\mathbb{R}^n$	302
3.1. Definice a některé vlastnosti integrálu	302
3.2. Dolní a horní součty. Podmínky integrovatelnosti	306
3.3. Geometrický význam integrálu. Aditivita integrálu	312
3.4. Integrace přes intervaly	317
Cvičení	319
4. Výpočet integrálů	320
4.1. Výpočet n -rozměrného integrálu postupnou integrací	320
4.2. Substituce v integrálu	333
Cvičení	349
5. Použití integrálního počtu	350
5.1. Aditivní množinové funkce	350
5.2. Aditivní funkce s hustotou	352
5.3. Použití n -rozměrného integrálu v mechanice	355
Cvičení	358
6. Nevlastní integrály	359
6.1. Míra neomezených množin	359
6.2. Integrál neomezené funkce přes omezenou množinu	361
6.3. Integrál funkce přes neomezenou měřitelnou množinu	368
Cvičení	371

*7. Obecnější přístup k pojmu integrál	372
7.1. Lebesgueova míra	372
7.2. Obecný pojem míry	376
7.3. Měřitelné funkce	377
7.4. Lebesgueův integrál	379
7.5. Některá další použití Lebesgueova integrálu	383

VI. KŘIVKOVÉ A PLOŠNÉ INTEGRÁLY

1. Křivky v $\mathbf{R}^n$	389
1.1. Hladký oblouk a jeho orientace	389
1.2. Po částech hladká křivka	394
Cvičení	396
2. Neorientovaný křivkový integrál	397
2.1. O jedné úloze vedoucí k integraci na křivkách	397
2.2. Definice neorientovaného křivkového integrálu, jeho výpočet a vlastnosti	400
Cvičení	402
3. Orientovaný křivkový integrál	403
3.1. Integrál po orientovaném oblouku a jeho význam	403
3.2. Cesta a orientovaný integrál po cestě	406
Cvičení	413
4. Plochy v $\mathbf{R}^3$	413
4.1. List a jeho orientace	413
4.2. Obsah listu	420
4.3. Po částech hladká plocha v $\mathbf{R}^3$	427
Cvičení	433
5. Neorientovaný plošný integrál	433
5.1. O jedné úloze vedoucí k integraci na plochách	433
5.2. Definice neorientovaného plošného integrálu. Jeho výpočet a vlastnosti	436
Cvičení	440
6. Orientovaný plošný integrál	440
6.1. Integrál přes orientovaný list a jeho význam	440
6.2. Orientovatelná plocha. Integrál přes orientovanou plochu	445
Cvičení	453
7. Integrální věty vektorové analýzy. Potenciální a nezřídlová pole	453
7.1. Greenova věta	453
7.2. Stokesova věta	461
7.3. Nezávislost orientovaného křivkového integrálu na cestě. Potenciální pole	468
7.4. Výpočet potenciálu	474
7.5. Gaussova–Ostrogradského věta	477
7.6. Význam divergence vektorového pole. Nezřídlové pole	484
*7.7. Greenovy vzorce	486
Cvičení	491

VII. FOURIEROVY ŘADY

1. Pojem Fourierovy řady	493
1.1. Periodické funkce	493
1.2. Trigonometrické mnohočleny a trigonometrické řady	494
1.3. Ortogonalita souboru funkcí. Trigonometrický soubor	496
1.4. Fourierova řada periodické funkce	498
1.5. Operace s Fourierovými řadami	501
1.6. Příklady Fourierových řad	504
1.7. Komplexní tvar a amplitudový – fázový tvar Fourierovy řady	512
1.8. Fourierova řada neperiodické funkce	514
Cvičení	517
2. Konvergence Fourierových řad	517
2.1. Aproximace integrovatelné funkce funkcí stupňovitou	517
2.2. Vlastnosti Fourierových koeficientů	519
2.3. Integrální vyjádření částečných součtů. Lokalizační věta	521
2.4. Bodová a stejnomořná konvergence Fourierových řad	523
*2.5. Charakter konvergence Fourierovy řady v okolí bodu nespojitosti. Gibbsův jev	526
Cvičení	530
3. Ortogonální systémy	530
3.1. Prostor $\tilde{\mathcal{P}}_n^2(a, b)$	530
3.2. Ortogonální soubory	534
3.3. Příklady ortogonálních souborů	538
3.4. Úloha o nejlepší aproximaci	541
3.5. Fourierový řady v $\tilde{\mathcal{P}}_n^2(a, b)$	542
Cvičení	551
4. Použití Fourierových řad	552
4.1. Řešení lineární diferenciální rovnice druhého řádu s konstantními koeficienty a s periodickou pravou stranou	554
4.2. Řešení Laplaceovy rovnice v kruhu	556
Cvičení	559
Výsledky cvičení	561
Literatura	572
Rejstřík	573